

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemaje za celo leto 3 gld. 40 kr. za pol leta 1 gld. 70 kr. za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 10 kr.

V Ljubljani 26. marcija 1890.

Obseg: Objava vsem naročnikom semenskega krompirja, deteljnega semena, drevja itd. pri kmetijski družbi. — Ali naj rode novo vsajena drevesa v prvem letu? — Ameriške robidnice. — Agrarni odbor. — Pripraven stol za molžo. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. —

Gospodarske stvari.**Objava vsem naročnikom semenskega krompirja, deteljnega semena, drevja i. t. d. pri kmetijski družbi.**

Ker je družba dobila na razne reči blizu 2000 naročil in ker ji nedostaje pisarniškega osobja, da bi mogla na vsako malenkost obširno odgovarjati, javlja glede teh naročil vsem p. n. naročnikom naslednje:

Seme ruskega lanu je razprodano. Kdor si ga je naročil, dobi ga gotovo do 15. t. m.: tisti pa, ki so obljubili, da sami pridejo po njega, naj kmalu zglasijo se.

Naročil na semenski krompir ne more odbor nič več vzprejemati, ker je ves naročeni krompir razprodan. Na Vipavsko in Goriško je odbor pretekli teden poslal toliko krompirja, kolikor ga je imel sam v zalogi. 8 vagonov krompirja pa dobi odbor šele okoli 20. marcija s Češkega ter upa, da ga bode do 10. aprila razposlal naročnikom.

Ker se je zemlja šele konec tega tedna odtajala, pričel bode odbor sadno drevje razpošiljati 17. t. m. in sicer po redu, po katerem so došla naročila. Zelo prosimo, da naročniki drevja pomnijo dotične objave odborove glede prodaje drevja in da odbor nič ne more zato, ako se kateri podružnični predsednik ni prijavil, da hoče za ude dotične podružnice brezplačno drevja, sicer je pa vse drevje uže oddano.

Modro galico prične odbor razpošiljati šele drugo polovico aprila, ker se prične škropljenje v Vipavi tako šele konec maja, drugod pa šele junija. Dokler je kaj galice v zalogi, toliko časa vzprejemajo se še naročila. Trtne škropilnice razpošljejo se prihodnji mesec.

Kdor ne pripada k pošti, ki leži ob železnici, naj pomni, da pošta vzprejema le 10 kgr. težke zavoje,

drevja pa sploh nobena pošta. Kogar se to tiče, naj nemudoma sporoči (ako ni še), kako naj naročeno blago pošljemo, do katere postaje itd.

Načelno pošiljamo naročeno blago po povzetji, ako naročnik ni izrecno drugače zahteval ali cele vsote poslal.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani dne 12. marcija 1890.

Ali naj rode novo vsajena drevesa v prvem letu?

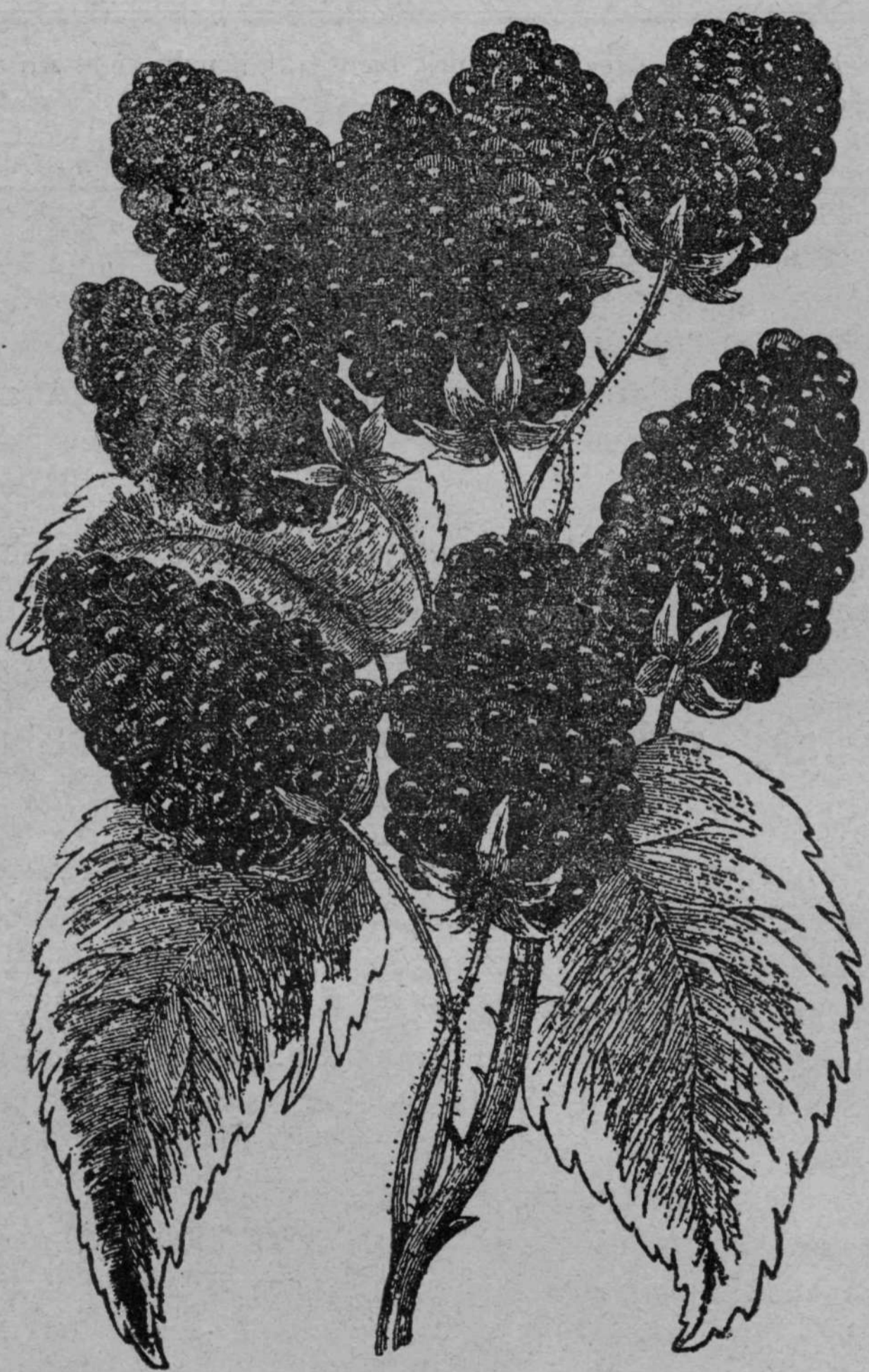
Določen odgovor na to vprašanje dati je zato težavno, ker se je ozirati na starost, na ukorenitev, na podlogo, na obliko, na čas saditve in na kakovost zemlje. V obče je to vprašanje zanikati. Kakor hitro misliš, da presajeno drevo ne bode krepko pognalo, pa mu ne smeš dati roditi; to velja posebno za hruške na divji podlogi. Izkušeno je, da so to drevje nerajše prime nego drevje na kutni. Staremu in močnejšemu drevju tudi ne daj roditi prvo leto po presaditvi, ker ni še proti nadzemeljskim delom svojim dovolj krepko, da bi delalo nove korenine. Kadar je bilo drevo vsajeno zgodaj v dobro, rodno zemljo, kadar so mu podzemeljski deli v ravnotežji z nadzemeljskimi, kadar je zdravo in krepko, tedaj ne škodi nič, ako daš zoreti nekaterim plodom, to je na vsaki veji največ po dvema. Ako zapaziš pozneje, da drevo ni naredilo poganjkov, pa odstrani vse plodove. Če sadjarju sploh nič ni do prvih plodov, in tudi radoveden ni, onda je bolje, da ne da roditi novo vsajenemu drevesu, ker rod vedno slabi, in drevo požene prihodnje leto tem slabše, kolikor več je rodilo. Ako ne mislimo drevju roditi dati, zatremo mu uže cvetje. Tudi cvetje porabi za razvoj obilo redilnih

snovi, katere lahko prihraniš za lesno rast. Priporočeno je torej puščati, le one cvetne pope ki podaljšujejo rodne mladike. Ako pa vendar želiš dobiti nekaj plodov, pa pusti le toliko cvetnih popov, kolikor želiš plodov. Če ima drevo posamezne nadzemlske dele, ki so v razmerji z drugimi premočnimi, naj prej le ti rodijo.

Ameriške robidnice.

Kar smo pisali v zadnji številki „Novic“ o bo-dečem grozdju, to velja glede koristi tudi o ameriških robidnicah. Te robidnice pa niso navadne, kakeršne rastejo po naših gozdih. Ameriška robidnica raste bujno do 5 m visoko kvišku in ima velik ter zelo sladak plod.

Podoba 1.

Najljubša je tej rastlini solčna lega. Razmnožuje se z izrastki, katerih vedno dovolj priraste. Vsako pomlad je odrezati tiste šibe, katere so prejšnje leto rodile, mlade poganjke pa treba nekoliko prikrajšati. Te robidnice sadi po en in pol metra narazen in pritakni k vsaki kol, na katerega moreš dolge šibe privezavati.

Podoba 1. kaže plod ameriške robidnice.

Najboljše ameriške vrste robidnic so: Dorchester, Kittalini, Philadelphia, Wilsonov, Early i. dr.

Rastline ameriških robidnic prodaja W. Klenert v Gradci.

Agrarni odbor.

Pod predsedstvom gospoda kneza Alfreda Wredeja združili so se pod zgoraj navedenim imenom kmetovalci, da bi pri sedanjih žalostnih poljedelskih razmerah pospeševali kolikor mogoče porabo poljedelskih prirodnih in obrtnih pridelkov, po drugi strani pa, da bi omogočili kolikor mogoče vredno dobivanje kmetu potrebnega blaga.

Svoj namen upa doseči odbor s tem, da zedini in združi nakupovanje in prodavanje ter omogoči neposredno kupčijo med pridelovalci in užitniki. Zato je stopil v zvezo z visokim c. in kr. vojniškim erarjem zaradi zakladanja pri vojaški upravi ter tudi z večimi užitniki.

Kupčijska dela opravlja odboru neka znana firma na Dunaji. Pogodbe sklepajo pridelovalci in užitniki neposredne med seboj s pomočjo omenjene firme, ki prejema ob prodaji po 2% kupne cene kot navadno mešetnino, ako se ne zgovori kaj drugzega.

Ker odpade na tak način vsak posrednji dobiček, upa odbor boljših pogojev kmetu dati pri nakupu in prodaji, nego je bilo do sedaj mogoče ob posrednji kupčiji.

Poskrbelo se je, da se bo dajalo za efektivno blago do 60% vrednosti na roko, od katerega predplačila se vselej 2% plačata.

Ker odbor popolnoma nesebično deluje in izkuša popboljšati le položaj kmetom, prepričan je, da bo njegovo prizadevanje samo tedaj uspešno, ako ga podpirajo v tem kmetje sami. Le ako se mnogo kmetovalcev udeležuje, mogoče bo ustrezati vsem zahtevam velikih užitnikov, po drugi strani pa ceneje neposredne prejemati blaga iz tovaren.

Posredovanje je brezplačno in sme se ga posluževati vsak posestnik.

Začasne določbe za občenje z agrarnim odborom na Dunaji, ki ima svojo pisarnico „I., Minoritenplatz 4“, so naslednje:

Agrarni odbor je centralna postaja za neposredne občevanje pridelovalcev vseh vrst poljskih pridelkov z užitniki.

Vsi avstrijski in ogerski samosvoji posestniki, njih pooblaščenici in naletniki smejo se v to svrhu posluževati posredovanja agrarnega odbora.

Agrarni odbor posreduje brezplačno.

Naročniki, ki želijo poslužiti se posredovanja agrarnega odbora, prosijo se, da mu naznanijo, katero blago, hočejo prodati in katero kupiti. Množina in vrsta morata vedno biti natanko določeni.

Za kupčijska opravila voli agrarni odbor pooblaščenico firmo ali kako zmožno banko, ki oskrbuje kupčijo